

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno 90 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2.50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsilica po 10 nte
o Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Nov položaj

Sestanek dr. Korošca z ministrskim predsednikom in Stjepanom Radičem — Stjepan Radič povabljen v vlado

r Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) V političnem položaju je danes nastal velik preokret. Za informirane kroge sicer ni prišel nepričakovano in smo v »Slovenec« ponovno pokazali na paktiranje Radičeve stranke z radikalni in tudi na direktno ponudbo od strani glavnih članov Radičevega kluba za vstop v vlado, vendar pa je ta pokret iznenadil široko javnost, ki je bila stalno pod vtisom židovske reklame o akciji tako zvane seljačko-demokratske koalicije in o njenih uspehih pri ustvarjanju nekeke koncentracije. Po današnjem dogodku, o katerem poročamo na drugem mestu, predvsem po sestanku in razgovorih, ki jih je imel načelnik SLS dr. Korošec s predsednikom vlade Vukičevićem in predsednikom HSS Stjepanom Radičem, je dobil ta preokret konkretne oblike in bi bil s tem nastali položaj na kratko označen takole:

Gotovo je, da bo na sodelovanje v sedanjih vladi pozvana stranka g. Radiča. Radič tega je odvisno od Stjepana Radiča, oziroma njegovih pogojev, ali pride že v najkrajšem času do te spremembe. Če bo vlada na svoj poziv dobila od Radiča tak odgovor in take pogoje, ki so v skladu z njenim programom, potem se bo ta sprememba izvršila takoj.

Negotovo je seveda, ali bo v to vlado stranka Pribičevića sploh pozvana. Pribičevićeva stranka se danes nahaja v zelo mučnem položaju, ki sta ga ji pripravila s svojim zagrebškim nastopom Pribičević in dr. Kramer. Sicer njen položaj že pred tem ni bil ravno zaviden, danes pa bi skoro lahko dejali, da je obupen. Vlada ima seveda pred očmi vse momente in jih bo upoštevala. Tudi ni gotovo, ali bo tako zvana Davidovičeva struja v demokratski stranki hotela aktivno sodelovati v novem položaju. Izven vsakega dvoma pa je, da bo zunanji minister Marković s svojimi prijatelji vztrajal na dosednji črti in da bo še nadalje igral odlično vlogo, kakor doslej.

To so glavni momenti. Podrobnosti pa pri izvajanju takega državnega programa ne igrajo posebne vloge. K novemu položaju še pripominjamo, da se je novi položaj ustvaril za-

to, da se da Hrvatoma možnost sodelovanja v vladi. O kaki vladni krizi seveda ni govora.

r Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Po današnjih svečanostih v dvoru je predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec okrog pol dveh obiskal predsednika vlade Vukičevića v njegovem kabinetu. Ko je dr. Korošec odhajal od predsednika, so ga obsuli časnikarji, katerim je odgovoril: »Vprašajte gospoda Radiča!«

r Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Tekom popoldneva se je v političnih krogih zatrjevalo, da je Radič dobil poziv za vstop v vlado. Te vesti so se pozneje potrdile. Določilo se je, da bo jutri ob 10 predsednik vlade sprejel Stjepana Radiča. Ta sestanek bo odločilnega pomena.

r Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne je predsednik Jugoslovanskega kluba obiskal Stjepana Radiča in se z njim dolgo časa razgovarjal o sedanjem položaju.

Jutri vam bom povedal vse

r Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Depoldne se je vršil kratek sestanek med Davidovičem, Radičem in Pribičevićem. O tem sestanku je Pribičević izjavil: »Razgovarjali smo se. Vse je dobro.« Davidovič ni dal nobene izjave. Ta sestanek med tremi politiki se je vršil tudi popoldne med 6 in 7 v predsedništvu kluba SDS. Po sestanku je Davidovič izjavil: »Vse je še v teku. Zato nimam ničesar izjaviti.« Istotako je bil Stjepan Radič zelo rezerviran in proti svoji navadi ni dal nobenih izjav. Dejal je samo: »Jutri vam bom povedal vse.« Pribičević je bil nasprotno znatno bolj zgovoren. Dasiravno očitno nerazpoložen, je časn karjem odgovarjal na posamezna vprašanja, v katerih je poskušal vzbujati mnenje, da so razgovori med Davidovičem, Radičem in Pribičevićem odločilnega pomena in da se dela na tako zvanj koncentraciji, kakor si jo zamišlja Pribičević. Ta je po sestanku ponovno obiskal Stjepana Radiča in skušal nanj vplivati, da naj ga nikar ne zapusti v teh kritičnih časih.

Prva skupna seja Jugoslovanskega in radikalnega kluba

Slovenci z velikanskim navdušenjem sprejeti — Ovacije radikalov dr. Korošcu — Pozdrava ministrskega predsednika in dr. Korošca Skupni banket

r Belgrad, 25. jan. (Tel. Slov.) Danes popoldne se je vršila seja radikalnega kluba. Sejo je otvoril ob 5. pop. predsednik kluba Velja Vukičević. Pred dnevnim redom je predlagal, da naj se na današnjo sejo povabijo »naši iskreni zavezniki in sodelavci, člani kluba SLS« da bi tako korporativno sodelovali pri razpravi na današnji seji radikalnega kluba, kjer se bo razpravljalo o tako važnem zakonu, kakor je zakon o izenačenju neposrednih davkov. Ta predlog predsednika vlade Vukičevića se je sprejel soglasno z odobravanjem in dolgotrajnim, burnim aplavzom. Vsi poslanci so dolgo aplavdirali in klicali: »Živeli Slovenci!« Predsednik vlade je predlagal, da naj v imenu kluba NRS odidejo podpredsednik kluba dr. Joca Lalošević, Kujundžić in poslanec Kobasica v Jugoslovanski klub, da sporočijo članom Jugoslovanskega kluba to željo in sklep radikalnega kluba.

Ob pol 6 so prišli v Jugoslovanski klub dr. Lalošević, poslanca Kujundžić in Kobasica.

Dr. Lalošević je nato pozdravil predsednika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca in ostale člane Jugoslovanskega kluba in izjavil: »V imenu kluba NRS si štejemo v izredno čast, da Vas kot zastopnike Slovencev prosim, da pridete v naš klub ne samo, da bi s tem manifestirali naše skupno sodelovanje v vladi, marveč tudi naše prijateljstvo, in da bi se skupno posvetovali o vseh važnih poslih ter s tem obenem dokumentirali, da je vse naše delo in stremiljenje namenjeno edino le interesu države in blagru ljudstva.« Predsednik kluba dr. Korošec se je za to prijazno povabilo zahvalil. Nato so vsi poslanci odšli v prostore radikalnega kluba.

Čim se je v prostorih radikalnega kluba prvi pojavil dr. Anton Korošec, so napravili poslanci NRS špalir ter navdušeno klicali dr. Korošcu in

poslancem SLS. Radikalni klub že davno ni videl take navdušenosti. Ko se je to navdušenje malo poglobilo, je predsednik kluba in predsednik vlade Vukičević izjavil:

»Gospodje in prijatelji! Dovolite, da v tem lepem trenutku, čeprav samo za kratek čas, prekinem dnevni red in z vašim dovoljenjem pozdravim naše tovariše in zaveznike iz SLS. (Dolgotrajno in živahno odobravanje. Klici SLS, dr. Korošcu in poslancem Jugoslovanskega kluba.) Gospodje in prijatelji! Vi dobro veste, da smo mi že pred volitvami simpatizirali in se zavezali in postali zavezniki. Nadejam pa se, da bo v bodoče to zavezništvo še močnejše. Ta naš sporazum bo vedno večji in trajnejši. Da je to resnica, najboljšo dokazuje kampanja o priliki sklenitve takozvanega blejskega pakta. Ta naš sporazum vsebuje v glavnem delo na dobrobiti in blagru države, domovine in ljudstva. Vsi želimo, da bi bilo to sodelovanje čim močnejše in česnejše. Sporočajoč Vam željo kluba NRS, ki jo je pred kratkim izrazil, Vas pozdravljam z dobrodoščico: »Živeli Slovenci, živio dr. Korošec, živio Jugoslovanski klub!«

Za predsednikom vlade je dobil besedo predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec in izjavil: »Spoštovani radikalni klub! Globoko sem ginjen s pozdravi predsednika kluba in vlade. SLS je od zedinjenja do danes stala v tesni zvezi s člani radikalnega kluba. Celo takrat v tistem času, ko nismo bili skupaj, smo simpatizirali in z vami vzdrževali zveze. V poslednjem času za časa vlade Uzunoviča in g. Vukičevića pa je ta zvez bolj prisrčna in še bolj tesna. V imenu svojih prijateljev vas pozdravljam. Mi prinašamo k vam iskreno pripravljenost, prisrčnost, delavnost in pridnost. Z vami želimo, da bo ravno od teh naših svojstev,

lovanje vedno bolj prisrčno. Odgovarjajoč na vaš pozdrav, kličem: Živio radikalni klub!« (Dolgotrajno, živahno odobravanje.)

Nato je dobil besedo prvi podpredsednik radikalnega kluba Ilija Mihajlovič. Kot gospodar kluba NRS je prosil poslance SLS, da pridejo danes na skupno prijateljsko večerjo, ki jo priredi radikalni klub v hotelu »Imperial«, in da naj bodo poslanci SLS tako ljubeznivi, da naj bodo gostje kluba NRS.

Nato se je prešlo na dnevni red, na razpravo o zakonu o izenačenju neposrednih davkov.

r Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Na skupni večerji poslancev SLS in poslancev kluba NRS je prvi vstal načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec in v svoji zdravici poudarjal:

Nj. Vel. kralj je pokazal, tako v notranji, kakor v zunanji politiki, ne samo svojo veliko ljubezen do ljudstva, ampak tudi svojo izredno modrost. Danes sem bil priča temu, ko je dobil pri krstu mladi kraljevič zgodovinsko ime kralja Tomislava, s čemer se je navezalo na tisočletno tradicijo hrvatskega naroda. Naj živi Nj. Vel. kralj, kraljevski dom in posebno novorojeni princ! (Dr. Korošec je bil za svojo zdravico živahno in burno pozdravljen.)

Podpredsednik radikalnega kluba Anko vič se je zahvalil za zdravico in pozdravil slovenske poslance. Naglašal je njihovo izredno marljivo delo v parlamentu. Posebno je nazdravil dr. Korošcu, njegovi stranki in slovenskemu narodu, čestital je slovenskemu narodu na njegovi modrosti, da pošilja v Belgrad take zastopnike.

Podpredsednik Jugoslovanskega kluba Anton Sušnik je izvajal sledeče: V začetku vojne 1. 1914 po glavni borbi je šel srbski kmet po bojnem polju in iskal med mrtvimi svojega petega sina, kajti štiri je bil že v takratni borbi zgubil. Srečal ga je tedanji regent in sedanj kralj Aleksander in ga vprašal, kaj išče. Kmet mu je povedal: Kralj ga je nato pričel tolažiti, nakar mu je kmet odgovoril, da mu tolažbe ni treba. Kriv je tisti, ki je Srbe naselil na tem kosu zemlje, kjer se stekajo narodi z vzhoda na zapad. Ta zemlja je bila vedno pozorišče velikih bojov. Na tej zemlji je vzniknila narodno radikalna stranka,

Slovesen krst princa Tomislava

Včeraj se je na najslovesnejši način izvršil krst princa Tomislava (Podrobno poročilo glej na 4. str.)

r Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Pri krstu malega kraljeviča se je posebno opazilo, da so bili navzoči vsi politiki, razen Pribičevića.

r Belgrad, 25. jan. (Tel. Slov.) Romunska kraljica Marija-vdova in princesa Ileana odpotujeta jutri opoldne v Bukarešto.

Mala antanta gre složno

Romunski poslanik pravi, da odgoditev procesa ni odločilna — Titulescujeva pot v Rim ne spremeni ničesar — Tudi češki listi opozarjajo na zmernost

r Belgrad, 25. jan. (Tel. Slov.) Kljub vsem vestem o zavlačevanju demarše Male antante pri Društvu narodov, smo se informirali na mero-dajnem mestu, da vesti, posebno kar se tiče Romunije, ne odgovarjajo resnici. Tukaj gre za očitno intrigo neprijateljev naše države, predvsem neprijateljev Male antante. Te intrige imajo cilj, da se sedaj, neposredno pred sestankom zun. ministrov Male antante vzbudi med njimi nezaupanje. Informirali smo se, da se bo ta demarša izvršila najkasneje v dveh dneh.

Romunski poslanik veruje v proces.

v Pariz, 25. jan. (Tel. Slov.) Romunski poslanik v Belgradu je zagotovil tamošnjemu poročevalcu »Petit Parisien«, da se predložitev procesa pri Društvu narodov ni zakasnila radi kakih razlik v mišljenju med vladami male antante. Zakasnitev tudi nima nobenega pomena, ker se bo o procesu razpravljalo itak šele v marčnem zasedanju. Proces pa se bo izvršil vsekakor, kljub poskusom malo antante od tega odvrti. Vlade v Pragi, Belgradu in Bukareštu imajo v rokah dokumente, ki jasno dokazujejo, da je bila sedaj odkrita pošiljatev orožja deseta te vrste. Odkar je bila na Madjarskem odpravljena vojaška kontrola, je Madjarska vtihotapila že toliko orožja, da bi se s tem lahko oborožilo nič manj kakor 10 divizij vojne jakosti.

Taktika Anglije

v London, 25. jan. (Tel. Slov.) Z ozirom na vesti, ki krožijo v londonskih inozemskih diplomatskih krogih glede tega, da se je nota male antante zakasnila, beleži diplomatski poročevalec »Daily Telegraph«, da se je demarša odgodila

na željo neke velesile, ki na stvari ni brez vsakega interesa. Težnja male antante, da bi monaršerski dogodek naslikala kot izredno resen in zahtevala intervencijo Društva narodov, dobiva v diplomatskih krogih vselej le malo simpatij, ker izjavljajo, da bi prenaplajeni koraki utegnili otežkočiti delo razorožitvene in varnostne komisije. Obisk Titulescu v Rimu morda ni brez vsake zveze z odgicovitvijo procesa. Ker bi Titulescu v svojih razgovorih z Mussolinijem rad dosegel radi madjarskih manjšin napram Romuniji ugodno stališče Italije, mora romunska vlada glede madjarskih želj postopati z neko opreznostjo.

v Praga, 25. jan. (Tel. Slov.) Češkoslovaški tisk označuje način, kako si je mala antanta izbrala postopanje v Zenevi s tem, da se je zadovoljila z enostavno ugotovitvijo dejstev, kot kompromis, h kateremu je mala antanta vsled svojega kočljivega stališča v tej zadevi bila prisiljena ker pritožba potom Romunije, ki je zastopana v Svetu Društva narodov, vsled njenih prijateljskih odnosov napram Italiji ni bila mogoča, in ker na drugi strani Svet Društva narodov ni dolžen, da nastopi iniciativno. Vsekakor je računati tudi s tem, da Svet Društva narodov pod pritiskom Italije predloženih mu informacij ne bo priznal kot formalni predlog za investigacijo v Madjarski, tembolj, ker tudi Anglija kaže malo interesa na tem, da bi se zadeva načela.

Debata o večerajšnji vladni izjavi se je danes v češkoslovaškem parlamentu nadaljevala, pri čemer so tudi govorniki opozicije ostro kritizirali Madjarsko kot stalno ogroževalko svetovnega miru.

Bivši nemški kancler dr. Wirth, ki se mudi pri francoskih politikih.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta do 150 din ali vsake besede do 50 din. Najmanjši oglaševalski račun 50 din. Oglasi na devet vrstic se računajo višje. Za odgovor zramo. Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

GOSPODIČNA

resna, s popol. znanjem nem., ital. in srbohrvat. jezika - išče mesto kot vzgojiteljica. Nastopi takoj. Ponudbe pod »Resna« upravi »Slovenca«.

Fotografske obrti

se želi učiti 19letni fant s 6 razredno ljudsko, obrt. trg. šolo. Event. gre kot sluha v pisarno ali sliko. Maks Rabič - Pečnikovo 54, Črna pri Prevaljah.

PRODAJALKA

meš. stroke, dobra moč, s trgovsko šolo, želi premeniti sedanje mesto. - Ceni, ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Marjiva« št. 649.

Gospodična

išče mesta v kakršnikoli pisarni v Mariboru. Ponudbe pod »Za etnica« na upravo v Mariboru.

Proste službe

Pošteno dekle

nad 25 let staro, dobi službo sobarice v trgovski hiši v Ljubljani. Naslov v upravi pod št. 563.

Učenec ki ima veselje do trgovine in je 3 razredno meščansko šolo absolvirala, se sprejme v trgovino z mešanim blagom pri Jos. Langersek, Maribor. Hrana in stanovanje v hiši.

Elektrotehnična inženjerska veleindustrija išče

tehničnega akviziteria

s stalno plačo in provizijo, za potovanje po Sloveniji. Samo prvorst. moč s poznanjem materiala in prilik in z reprezentativnim nastopom. - Ponudbe s detaljnimi opisi itd. na: »Ljubljana - Poštni predal 97«.

Zdravo in čisto dekle (ženo)

katere se razume na vse posle gospodinjstva ter bi nadzorovala moja nedolna fanta, sprejemem v službo. Pism. ponudbe ali osebno se zgledati od 1-2 pop. ali od 6-7 zv. na naslov Karlo Prohaska, Lj., Beethovnova ulica 13/II.

Stanovanja

Prazno solnč. SOBO oddam v Majstrove ulici št. 14, Ljubljana. 578

Vnajem

Velik zelenjadni in cvetlični vrt

s cvetličniakom in vsem potrebnim orodjem - se odda v najem s 1. febr. t. l. Vrt se nahaja v najboljšem stanu, v krasni solnčni legi, na periferiji Ljubljane. Prednost ima Vrtnar brez otrok. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod: »Ugodnost št. 618«.

Posestva

Hiša

v Kostanjevici na Dolenjskem, naprodaj. - Pojasnila daje Ivan Javornik, Kranj. 656

Kdo kupi?

AUTO FIAT TYPE 505

6 sedežen, v najboljšem stanju, novolakiran, z novo pnevmatikom, se ugodno prodaja. Poizve se tel. št. 2273 ali pri upravi.

Poročni prstani najceneje pri A. FUJHS, zlatar, Lenhartova 6 - Ljubljana

Harških samic imam nekaj naprodaj po 40 Din. Petje samcev odlikovano. - Ivan Rozman, Rimska cesta 20. 652

Prodajam 20 vagonov lepih, zdravih, suhih bukavih drv

Natančneje se izve pri Jakobu Drakslerju (Cerdečanov), posestniku, Dol pri Hrastniku. 665

Trafika z galanterijo v lastnem krasnem paviljonu v večjem mestu Slovenije, se prodaja z inventarjem za 50.000 Din. Pojasnila daje Oblastni odbor udruženja vojnih invalidov v Ljubljani. 664

Kdo proda?

Hlude bukove la in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga V. SCAGNETTI Ljubljana.

Preselitveno naznanilo.

KOMERCIJALNA BANKA D. D. PODRUŽNICA LJUBLJANA

Afilacija banke Čehoslovaških Legii v Pragi

se je preselila v novo urejene prostore na Mestnem trgu št. 5

Star cink

kupuje vsako množino tvornica

Arko, Zagreb, Vlačka ulica 116.

KUPIM dobro ohranjen, malo rabljen, stoječ **parni kotel**

Xido ali Ideal, najmanj 85 litrov vsebine pritiska 4 atm., vendar prost koncesije. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »PARNI KOTEL« št. 615.

Nasla obrt

PERJE

kokoške, purje, gosje in račje po najnižji ceni in vsaki množini dobavlja tvrdka E. VOJDA, Čakovec Metimurje.

Semenski oves

hrbski, težki, kg po 3 Din. fco. postaja Zidani most, dobavi vsako množino: Peter Šetina, trgovina z mešanim blagom, Radeče-Zidani most. 534

Qidova moka Din 5,- koruzni zdrob „35c“ Prvorstni izdelki od 25 kg naprej pošilja

PAVEL SEDEJ, Javornik, Umetni min. - Gorenjsko.

Motvoz (špača) najceneje direktno v tovarni Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje 10245

NAJBOLJŠI PREMOK

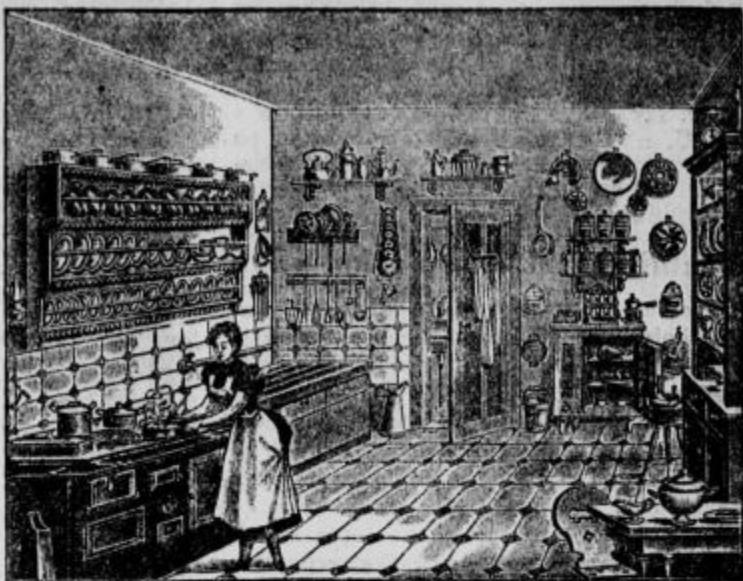
Cebin Wolfova 1/2

Krušno moko n rženo moko vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLČA, LJUBLJANA Restlva cesta 24.

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Zidovska 4

Pozor neveste!

Prvorstna ema,irana posoda in vsa druga kuhinjska oprava se dobi najceneje pri tvrdki

Schneider & Verovšek trgovina z železnino

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.

KLIŠARNA JUGOSLOVANSKE TISKARNE V LJUBLJANI

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN VEČBARVNE FOTOTIPIJE • ENOBARVNE IN VEČBARVNE AUTOTIPIJE • KOMBINIRANE KLIŠEJE ZA NAVADEN IN NAJFIN. PAPIR KLIŠEJE PO SLIKAH, PERORISIH IN RISBAH, ROKOPISIH, FOTOGRAFIJAH ZA RAZGLADNICE, REKLAMNE SLIKE

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:

- Bopp Linus L., Das Jugendalter und sein Sinn. Eine Jugendkunde zur Grundlegung der Jugendführung. 364 str., vez. 110 Din.
- Britz C., Gedanken und Ratschläge zur Beherzigung f. d. weibliche Jugend. 286 str., vez. 55 Din.
- Gatterer M. S. J., Im Glaubenslicht. Christliche Gedanken über das Geschlechtsleben. 116 str., vez. 17.25.
- Gerster P. T. V., 2 Jahrgänge Fünfminutenpredigten f. d. einfache Volk. 182 str., vez. 38 Din.
- Hötte F., Der gesamte Religionsunterricht im ersten Schuljahr. 73 str., vez. 31.50.
- Keppler P. W., Wasser aus dem Felsen. Neue Folge der Homilien und Predigten zv. 1. 379 str., vez. 95 Din.
- Liertz Dr. R., Erziehung und Seelsorge. Ihr Gewinn aus seelenaufschließender Forschung. 90 str., vez. 50 Din.
- Lins A., Im geistlichen Kindergarten. Kinderpredigten. 121 str., vez. 76 Din.
- Lucas J., Eine Handvoll Sonne. 368 str., vez. 78 Din.
- Lutz F. X., Wirke und Donnerschläge. Fünfminutenpredigten. 154 str., vez. 56 Din.
- Nepp Dr. J., Gottes Wort bleibt ewig neu. Fünfminutenpredigten. 164 str., vez. 62 Din.
- Polau G. S. J., Der Katholik der Tat. Ein Betrachtungsbuch f. gebildete Katholiken. 224 str., vez. 48 Din.
- Pelz J., Kinderpredigten. 178 str., vez. 47 Din.
- Puntigam A. S. J., Durch die Stürme der Jugend. Gedanken und Geschichten für jeden Jüngling und Jugendfreund. 152 str., vez. 26 Din.
- Sauerland Dr. H., Bruder Katholik. Eine Aussprache über Familiendinge. 86 str., vez. 24.50.
- Schilgen H., Du und Sie. Der Jünglings Stellung zum Mädchen. 165 str., vez. 40 Din.
- Toth T., Reine Jugendreise. 160 str., vez. 50 Din.
- Weiler H., Wegweiser zum christlichen Leben. 136 str., vez. 54 Din.

Najceneje se kupi v novi
DELIKATESI
K. JARC „PRI TURISTU“
Dunajska cesta št. 7.

Perje!

Mehko puranovo perje, kilogram 15 Din
mehko kokoške perje, kilogram 15 Din
gosje perje, kilogram 100 Din

franko Maribor, vreče zaračunamo po lastni ceni, proti povzetju. Manj kakor 5 kg ne oddajamo po pošti.

Male pošiljke pošiljamo po pošti:

5 kg puranovo ali kokoške perje 110 Din
5 kg gosje perje 535 Din

bruto za neto, franko po pošti proti predplačilu zneska.

»Exportna družba Matheis, Suppanz in drug, Maribor.«

Naznanilo!

Cenjenemu občinstvu sporočam, da sem v Tržiču št. 156 (nasproti cerkve Sv. Andreja) otvoril

+ MEDICINALNO + DROGERIJO

v kateri bom imel stalno v zalogi: domača zdravila, desinfek. sredstva, vse kemikalije za obrtnike, fotografske, različne praške za živino, parfumerije in toaletne potrebščine i. t. d.

Cene nizke! Točna postrežba!

Priporočam se cenjenemu občinstvu zagotavljam najsolidnejšo postrežbo

Srečko Toroš, Tržič

Neobhodno potreben vsakemu radio-amaterju
Radiokolektor 1928 Cena Din 25.—
in
Radiozemljevid 1928 Cena Din 15.— „Radiowelt“

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča sledečo

IGROKAZE

s mešanimi, samo moškimi in samo ženskimi vlogami za podeželske odre:

(Rimske številke značijo dejanja, arabske pa število oseb.)

LJUDSKI ODER:

Majcen: Kasija. Drama. III., 10. Din 16.— vez. Din 22.—

— Za novi rod. 3 enodejanke: Profesor Gradnik. — Knjigovodja Hostnik. — Zamorka. Vez. 17.

Marica: Kralj Matjaž. Mladinski narodni igrokaz s petjem in plesom V, 17. Din 6.—. Pevske in plesne točke Din 17.—.

Medved: Stari in mladi. Ljudska igra. IV., 10. Din 7.—.

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Osrednja čipkarska zadruga

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Kongresni trg št. 2

priporoča ceni, občinstvu svojo veliko zalogo kleklanih čipk, pristno ročno delo iz la češkega lanenega sukanca. — Velika zaloga vseh vrst cerkvenih čipk. — Pri njej dobite tudi vse kleklarske potrebščine. — Vse po najnižjih cenah!

Dognana je

istina, da je jesenska in zimska doba izredno prikladna za oglaševanje v »SLOVENCU«, prav posebno pa v njegovi nedeljski izdaji. V teh najmanjši oglaševalski račun 50 din. Oglasi na devet vrstic se računajo višje. Za odgovor zramo. Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Vaša velika korist!

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

na ugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Krediti v tekočem računu Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Prosuetna ognjišča našega kmetskega ženstva

S. T.:

Kmetijsko - gospodinska šola matica v ljubljanskem Marijanišču

Žena, gospodinja, mati! Koliko čara leži v teh besedah, koliko pa tudi trpljenja in bolečine. Od zore do mraka dela, trpi, se ubija, njeno delo nikoli ni dovršeno. — Ne zahteva pa gospodinski poklic samo trdega, tudenega dela ženskih rok, žena ni samo

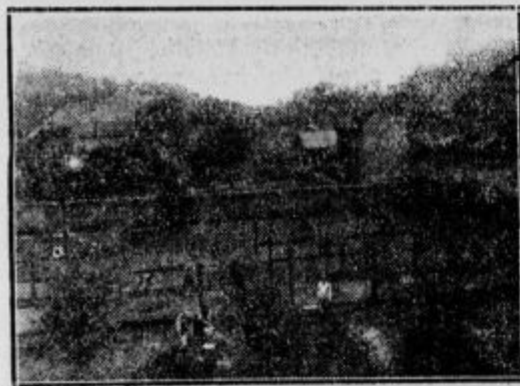

Sirarna v gospodinski šoli v Marijanišču.

pomočnica svojemu možu v pridobitnem poslu, marveč je tudi njegova svetovalka in prijateljica, mati njegovih otrok. — Od nje je takorekoč zavisen ves občni napredek.

Dalekosežni pomen in nalogo žene je pri nas prva domela kmetijska družba na Kranjskem. Prepričana, da bo tam bolj in bolj vzevelo blagostanje in sreča, kjer bo razumna žena podpirala svojega moža ne samo z delavno roko, ampak tudi z globoko umnostjo in temeljito naobrazbo, je po vzorcu gospodinskih šol tujih narodov hotela ustanoviti slovensko gospodinsko šolo.

Do uresničenja te lepe in pomembne ideje je bistveno pripomogel dr. Franc Lampe, tedanji ravnatelj Marijanišča v Ljubljani, ki je dal družbi na razpolago šolske prostore v novozidanem poslopju, in pa šolske sestre, ki so bile pripravljene prevzeti notranje vodstvo šole. Ne samo pripravljene! Marveč šolske sestre so z vsem žarom svojega srca pozdravile to zamisel, ki jim je odprla tako obširno polje za udejstvovanje. Vzajati slovenska

Perutninarski oddelek na gospod. šoli v Marijanišču.

dekleta v krepostne žene in matere — kaj lepšega, plemenitejšega bi si mogle želeli!

Takratna prednica s. Lidvina Purgaj se je iz nekakega prirojenega zanimanja za to stroko bavila že več let s študijem gospodinskih šol in si je v svrhu natančnejšega proučevanja ustroja istih ogledala najboljše gospodinske šole na Češkem in Nemškem. Pridobljena izkustva je potem v svojem načrtu za slovensko šolo prilagodila domačim gospodarskim in kulturnim razmeram.

Dne 20. okt. 1898. se je otvorila prva gospodinska šola v Sloveniji. Ustanovila jo je Kranjska kmetijska družba pod predstvom dr. in dež. poslanca Franca Povšeta in vodstvom družbenega ravnatelja Gustava Pirea, ki je ostal šoli vse do svoje smrti dobronik in mecen. V sept. številki »Dom in Svet« istega leta piše urednik: »Prihodnji mesec se bode otvorila gospodinska šola, v kateri bodo dobivale deklice višjo gospodinsko izobrazbo. Šola bodo vodile šolske sestre, torej redovnice, pouk bo pa ves slovenski. Deklice se bodo učile vseh predmetov teoretično

in praktično, ki so izobraženi slovenski gospodinjci potrebni.«

Radi praktične učne metode se je sloves te šole hitro raznesel širom domovine ter je našel odmev v vseh obmejnih deželah. Prihajale so Korošice in Štajerske; namestništvo v Trstu je pa celo ustanovilo fond, iz katerega se je plačevalo za manj premožne Primerke. Naobrazeni mladi ljudje so si kaj radi izbirali bodoče žene iz vrst absolviranih učenk odnosno so oddajali svoje neveste v gospodinsko šolo. Zanimanje zanjo je čimbolj raslo in v nekaj letih nikakor ni več zadoščala premnogim prosilcam.

Lepega napredka na polju kmetskega gospodinjstva ni mogel prezreti tedanji deželni odbor. Sledil je zgledu Kmetijske družbe ter je iz lastnih sredstev ustanovil pod vodstvom šolskih sester gospodinsko šolo na Vrhniki in znatno podpiral po njegovi inicijativi ustanovljeno gospodinsko šolo v Repnjam. Uraženim Primorkam so pa ustregle šolske sestre na njih domačih tleh. Otvorile so leta 1908. gospodinsko šolo v Tomaju. Vendar je pa ostala gospodinska šola v Marijanišču vedno najvišje organizirana in je trajal vsakoletni pouk celih 11 mesecev.

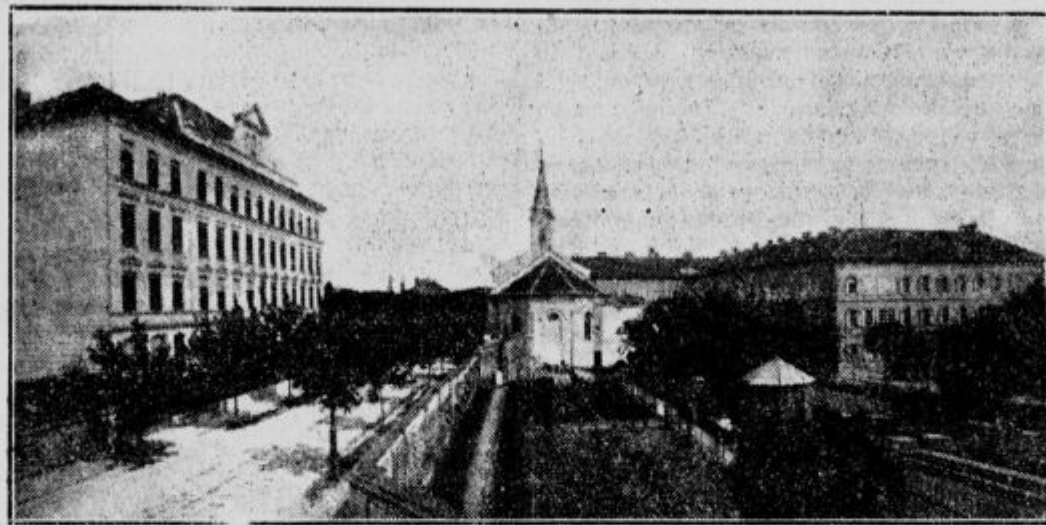
Za vse te šole je bilo treba usposobljenih učitelj, dobrih učnih knjig. Predstojništvo šolskih sester je leto za letom pošiljalo svoje članice v inozemstvo na najboljše seminarje. Organizatorica šole v Marijanišču je spisala za gospodinsko stroko knjigo »Slovenska gospodinja«, ki je v našem slovstvu prva te vrste. S. Felicita, ki od začetka do danes poučuje na tem zavodu, je spisala »Slovensko kuharico«, ki je dosegla svojo 7. izdajo. Gospodje učiteljice so pa tudi ponajveč vsak iz svoje stroke sami pisali knjige.

Da bi tako uspešno započeta dela postala deležna dekleta najširših slojev, je bivši deželni odbor za Kranjsko zasnoval šestdesetmesečne tečaje, na katerih so poučevale svetne učiteljice, ki so se za svoj poklic morale usposobiti v tujini.

Zopet je bila Kmetijska družba prva, ki je uvidela potrebo po lastnem seminarju. Ze leta 1913. je uvedla akcijo za reorganizacijo gospodinske šole v Marijanišču v toliko, da bi se ji pridružil seminar za učiteljice. Prišla pa je svetovna vojna in ta ni preprečila zgolj tega načrta, marveč je vodstvo celo prisililo, da je vsled nastanjenja vojaštva in vojne bolnice moralo šolo ukiniti.

Štiri dolga leta so pretekla v brezdelju in v teh je število ukaženih mladenk tako naraslo, da nikakor niso zadostovale že obstoječe šole, temveč je bilo treba misliti na ustanovitve novih. V Mariboru so ustanovile šolske sestre kmetijsko-gospodinsko šolo za gojenke bivše Štajerske, v Smihelu pri Novem mestu pa sestre de Notre Dame za Kranjce. Rasli in naraščali so pa zlasti takozvani potovalni gospodinski tečaji po deželi, katere je sprva vzdrževala pol rajinska uprava za Slovenijo, danes jih vzdržujejo razna prosvetna društva.

Bolj kot kdaj je postalo aktualno vprašanje seminarja. Doumele so to potrebo vse oblasti, Kmetijska družba s svojim takratnim tajnikom, današnjim ravnateljem inž. Rado Lahom je pa bila pripravljena, da izvede svoj pred vojno zasnovani načrt, in v jeseni

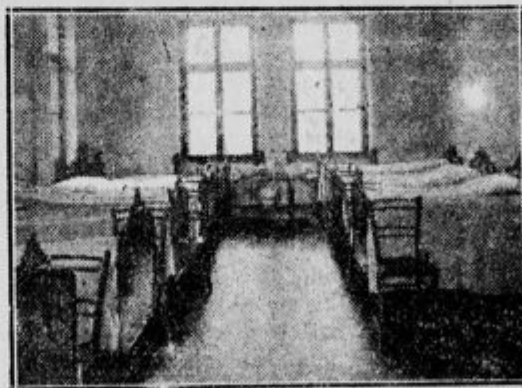
Zavod šolskih sester v Mariboru.

1919. so bile prve 4 učiteljice sprejete v seminar v Marijanišču v Ljubljani. Tekom let se je usposobilo 26 učiteljic, 16 Slovenk in 8 Srbkinj, 7 teh je pa že pred posebno, od oblasti potrjeno komisijo napravilo usposobljenostni izpit za poučevanje na stalnih gospodinskih šolah. Po raznih krajih naše domovine vrše sedaj svoj poklic v prosep slovenskega ženstva, v vseobčo dobrobit našega naroda.

Kmetijsko - gospodinska šola v zavodu šolskih sester v Mariboru

Že l. 1913. je bivši deželni šolski svet v Gradcu dovolil šolskim sestram tečaje za šivanje in kuhanje. Pred vojno so bili v zavodu trije tečaji, ki pa so prenehali radi pomanjkanja prostora, kajti v šolskem poslopju se je nastanilo vojaštvo. Po vojni l. 1919. pa je poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani ustanovilo kmetijsko-gospodinsko šolo. Odtlej dalje se redno vrše desetmesečni tečaji, ki se pričenjajo v septembru.

V oddelku za gojenke kmetijsko-gospodinske šole je prostora za 18 deklet. Prostori so vsako leto vsi oddani. Gojenke prihajajo iz krajev bivše Štajerske, pa tudi iz Kranjske in Hrvatske jih je vsako leto nekaj Ve-

Spanica gospodinske šole v Kranju.

činoma so to kmetska dekleta, ki si žele v šoli pridobiti spretnosti za bodoče gospodinj. S prav malimi izjemami so doslej še vse ostale pri domačem gospodinjstvu in so vesele, da so imele priliko, pridobiti si za svoj poklic potrebnega znanja in spretnosti.

Desetmesečni tečaji imajo predvsem namen, vzgojiti deklice v versko-nravnem in domoljubnem duhu v dobre žene in praktične gospodinj. Glavna naloga pa je v tem, da gojenke uvidijo, da se zahteva od gospodinjne močna čednost ter da se morajo privaditi prave vrljivosti in dobrotljive prijaznosti. Pouk je teoretičen in praktičen. Teoretično se poučujejo: verouk, spise, gospodinsko knjigovodstvo, gosp. računstvo, vzgojeslovje, higiena, živiloznanstvo, živinoreja, mlekarstvo, vrtnarstvo, kmetijsko rastlinstvo, gospodinjstvo in krojno risanje. Praktično pa se gjenke uče, menjajoč se po skupinah: kuhanja navadnih in boljših jedil, prirobovanja perila in obleke, šivanja s strojem in z roko, pranja,

likanja in različnega gospodinjstva. Menjajoč se, so zaposlene na vrtu, pri perutnini in pri izdelovanju sira. Posamezne predmete poučujajo kvalificirane učne moči, šolske sestre III. reda sv. Frančiška.

Dekleta prav rada prihajajo v zavod, kajti vedno je dovolj prosilk za sprejem v tečaj. Po končanem tečaju skrbje, da pridejo za njimi v zavod njihove sestrice ali sorodnice. Tako je letos iz ene družine že pete dekleta v kmetijsko-gospodinski šoli.

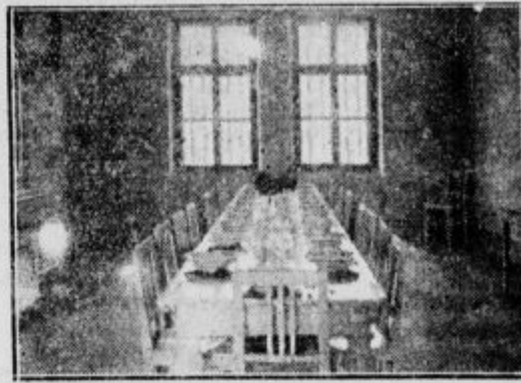
»Tudi takole znamo in še boljše!« (Oddelk gojenk gospodinske šole v Smihelu, ki se poslavljajo od zavoda.)

Gospodinska šola v Smihelu

Gospodinska šola šolskih sester de Notre Dame v Smihelu pri Novem mestu je bila ustanovljena v letu 1910. Pred vojno je imela celoletno učno dobo, sedaj pa prireja polletne zimске in letne tečaje. Vsak tečaj obiskuje povprečno 20 učenk, večinoma kmetskih deklet iz okolice, ki po dovršeni šoli ostanejo zveste gospodinskemu poklicu. Tudi mnogo Gorenjk, Notranjk in Štajerk se je že izšolalo na tem zavodu. Poučujejo strokovne učiteljice redovnice in strokovni učitelji z grmske kmetijske šole.

Gospodinska šola v Kranju

Šola, ki jo je ustanovil 15. okt. 1927 g. A. Koblar, je kmetijsko-gospodinskega značaja in ima sedaj 18 gojenk, ki bivajo v

Jedilnica gospodinske šole v Kranju.

zavodu. Večinoma so Gorenjke. Dobivajo redni pouk, in sicer teoretični pouk v računstvu, domačem knjigovodstvu, vzgojeslovju, gospodinskem spisu, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu, živiloslovju in uporabi sadja, praktično pa v kuhanju, šivanju, pranju, likanju in v vseh v gospodinjstvu spadajočih delih. Poleg zavoda je velik vrt in gospodarsko poslopje, na razpolago za obdelovanje so pa tudi njive in travniki. Higieno poučuje g. dr. Fajdiga, živinorejo in mlekarstvo g. okrajni ekonom Golmajer, ostale predmete pa štiri šolske sestre, ki imajo za to potrebno izobrazbo. Vse gjenke bodo, ko dovrše tečaj, ostale v gospodinskem poklicu. Drugi tečaj se bo pričel 1. maja in bo trajal do 30. septembra.

FORMAN
PROTI NAHODU
Usneš je čudovit

Katina Eulambio:

Jasmin

»Katero izmed nas ima najraje?« je vprašala blede mačeha.

»Naš gospodar, ki mu pripadamo,« je tiho dostavila vijolica.

»Rečem vam, da nobene ne ljubi, sicer nas ne bi tako kruto trgal, prav tedaj, ko se veselimo svojega življenja,« je povzela samozavestna živordeča gartroža.

»Nezmissel!« se je nasmehnila bela, nanovozcvetela vrtnica. »Trga nas baš zato, ker nas ljubi.«

»Nas ljubi, kaj praviš,« odvrne ponosna rdeča gartroža, »nas! Imeti nas hoče le zato, da z nami ozaljša svojo ljubezen, nič drugega.«

»A to je ravno, kar dokazuje, kako zelo nas ljubi,« reče bela nanovo cvetela vrtnica.

»Soglašam z vami,« pripomni oklevajoč jasmin, ki je dotedaj molčal. »Ljubiti nas mora, sicer nas ne bi žrtvoval svoji ljubavi na ljubo.«

»Žrtvoval? To ni prava beseda,« izjavi tiho in plaho skromna vijolica. »Ponosna sem na to, da smem ozaljšati njegovo ljubav. Ne

četim, da se žrtvujem. Rada umrjem v rokah ljubkega dekleta, ki ga ljubi, in srečna sem, če mu morem s svojim vonjem storiti dobro. Sama jo preveč ljubim, da bi mogla smatrati za žrtev, če ji usihajoč dam svoje najboljše.«

»Tudi jaz jo ljubim,« reče jasmin in vztrepeta.

»Vsi jo ljubimo,« so govorile v zboru, bledovijolčasta mačeha, bela in živordeča vrtnica.

»A vprašanje je, katero izmed nas ljubi,« je pripomnila prva.

»Mene, kajti jaz krasim vedno njen pas, in tako rada duha moj sladki vonj,« je začela bela gartroža.

»In jaz, kako lepo se pešam v njene brnaste kite. On ljubi njene bujne lase, in zato me vedno vtakne vanje,« je nadaljevala rahlo rdečasta gartroža. »Mene zagotovo ljubi.«

»Tudi mene,« povzame tiho vijolica, »kajti vsikdar me trga v rokah, ne more se od mene ločiti.«

»Če gre za to,« reče jasmin, »ljubi mene pač največ,« je dejala samska, živordeča vrtnica. »Kajti jaz —« je pomočila svoje trne v njeno kri. Pred nekaj dnevi se je zgodilo, hotela je odtrgati svoj najlepši cvet, Bela ročica me je tako prišla, in kar dobro mi je bilo, ko sem se zadržala s svojimi trni.

Gorke kaplje krvi so padle name in omadeževale moje liste in cvetove. Odtedaj vem, da mene posebno ljubi: vedno obstane ob meni in išče sledove njene krvi. Prepričana sem, da se mu moji cvetovi zde sedaj temnejši, odkar sem pila kri njegove najljubše. Božajo me gladi s svojo roko, in moje živordeče rože nosi na prsih, čisto blizu srca.«

»Kako grdo si ji storila zlo!«, zastože vijolica.

»Mene pa — mene poljubi, ko gre mimo,« reče oklevajoč čez nekoliko časa jasmin.

»Poljubi te?«, so vprašale vse v zboru.

»Da, povej nam, kako se to zgodi?« pristavi naglo, polna radovednosti, živordeča gartroža.

»Nekoč, zvečer,« je začel jasmin, »sta stala oba ob meni. Govoril ji je krute besede in ji storil težko krivico, kajti neprestano je jokala. Gorke solze so padle na moje bele cvetove in dala sem ji vse bogastvo svojega vonja, da bi jo potolažila.«

Ona pa je stala tam brez besedi, brez premisleka je trgala moje cvetove, in jokala, jokala.

On ni videl solz, kajti bil je sklonjen in trgal je vrtnice. Tudi ji ni gledal z očmi duše. Kajti tam znotraj mu je bila vihra jeze zatemnila svetlobo.

Kakšno veliko krivico ji je storil, kajti solze, ki so padale name, so bile tako čiste, nedolžne, vroče.

Tedaj je vzšel mesec. Njegova blede luč je šinila preko njenega bledega obraza. Slučajno je pogledal kvišku.

Ali je bil videl, kako so se lesketale solze na njenih licih? Nenadoma je izpuštil iz rok gartrože in tudi škarkje, ki jih je držal v roki, hitel je k nji in ji pogledal globoko v oči.

»Storil sem ti hudo,« je dejal in se slučajno dotaknil s svojo roko mojih vej, mokrih od solz. »Kako, ti si jokala?« Tedaj je prijel s svojimi rokami moje cvetove in na njih poljubljal njene solze. Nato sta šla. Od tedaj me vedno poljubi, kadar gre mimo mene,« je končal jasmin, »nato pa odtrga nekaj mojih cvetov in skrito jih nosi na svojem srcu.«

»Kako si srečen,« je dahnila navdušeno vijolica, »za te čiste, nedolžne solze bi te lahko zavidale!«

»Ne, ne za solze, za poljube, njegove poljube,« je trepetajoč polna zavisti dejala samozavestna, rdeča gartroža.

Republika je in ostane Češkoslovaška

v Praga, 25. jan. (Tel. Slov.) V nadaljevanju parlamentarne debate je izjavil socialno-demokratski poslanec dr. Derer, da se morejo difference med Češkoslovaško in Madjarsko odstraniti samo tedaj, če se Horthyjeva Madjarska izpremeni v demokratično ljudsko državo. Glede dr. Tukey je omenil, da je samo ena možnost, in sicer ta, da se dr. Tukey izključi iz stranke. Dalje je polemiziral proti kardinalu Szerediju, ki ni prišel na Madjarsko kot borilec Kristusov, temveč kot borilec za madjarsko oligarhijo. Poslanec slovaške ljudske stranke dr. Budaj je v nadaljnji debati izjavil, da se njegova stranka zastavlja za integriteto Češkoslovaške republike in da odklanja vsa prizadevanja, ki so naperjena proti mirovnim pogodbam. Monošter dokazuje, da se Madjarska tajno oborožuje. Naša republika je in ostane Češkoslovaška, ker smo Čehi in Slovaki kot enaki z enakimi neločljivo združeni. Kot krščanska stranka dajemo manjšinam vse pravice, ki jim grejo po krščanski etiki. V Tukovem članku se izrecno izjavlja, da je državna zveza definitivna.

Glasovanje o izjavi namestnika ministrskega predsednika glede dogodka v Monoštru se je vršilo ponoči v viharji obliki. Grajal se je, da je vlada pač reagirala radi madjarske afere, ne pa tudi na Tukov članek. Neposredno pred glasovanjem je vlada razdelila dva tiskana odgovora, enega glede vladne izjave o madjarskem oboroževanju, drugega pa glede Tukovega članka, in ugotavlja, da je norma češkoslovaškega pravnega reda edino le ustavna listina, po kateri tvori republika eno nedeljivo celoto, vsled česar ne more nastopiti noben vacuum juris, niti ne more biti prekinjena kontinuiteta pravnega reda. Zato vlada z vsem poudarkom odklanja v nekem časniškem članku objavljeno naziranje. Pri glasovanju se je pokazalo ostro nasprotstvo med ko-

munisti in socialisti. Socialisti so vzklkali komunistom: »Horthyjevi agenti!« Med velikim nemirrom je podal socialist dr. Franke izjavo v imenu svoje stranke, da bo glasovala za vlado. Pri glasovanju je bila vladina izjava sprejeta s 165 glasovi proti 44 glasovom.

Slovaki proti Madjarom

v Praga, 25. jan. (Tel. Slov.) O priliki neke socijalistične interpelacije, v kateri se poslanec slovaške ljudske stranke dr. Tukey označuje kot veleizdajalec radi izjave v novoletni številki »Slovaka«, glasom katere bo na Slovaškem radi tajne klavzule v svetomartinski pogodbi nastopil na Slovaškem vacuum juris dne 31. oktobra 1928, — je včeraj poslanec dr. Kramář izjavil v češkoslovaškem parlamentu: Separatistični pokret na Slovaškem samo podpira madjarsko agitacijo. Češka ustava in zakonodaja bo veljala tudi po 31. oktobru in v notranji strukturi države bi se mogle izvršiti spremembe samo ustavnim putem v parlamentu. V imenu češke ljudske stranke je izjavil poslanec Mičura, da njegova stranka kot krščanska stranka stoji na stališču krščanske pravičnosti in da v tem smislu hoče manjšinam dovoliti, kar jim gre po človeškem pravu in po ustavi, da pa je za brezpogojno integriteto Češkoslovaške republike, njene ustave in njenega pravnega reda. Slovaška ljudska stranka je poslala vladi sklep frakcije, v katerem parlamentarni klub odklanja vsako mišljenje, ki nasprotuje zakonu in ustavi in ki ne služi varnosti skupne češkoslovaške države. »Slovaki« omenja danes, da so dr. Tukove navedbe bile povzročene po izjavi prezidenta Masaryka poslancem slovaške ljudske stranke začetkom l. 1919., da bodo Slovaki po 10 letih dobili avtonomijo, če jo bodo želeli.

Protokol o podaljšanju odpovednega roka podpisan

r Belgrad, 25. jan. (Tel. Slov.) Danes ob pol 5. popoldne sta se v zunanjem ministrstvu sestala zunanji minister Marinković in general Boderro. Podpisala sta sledeč protokol:

Ozirajoč se na potrebo podaljšanja roka, ki se omenja v točki 4. pogodbe o prijateljstvu in pristrčnih zvezah med kraljevino SHS in kraljevino Italijo, podpisane v Rimu 27. januarja 1924, podpisana pooblaščenca, imajoč pooblastilo Nj. V. kralja SHS in Nj. Vel. kralja Italije, za katera polnomočja se je ugotovilo, da so pravilna in v predpisani obliki, soglašata v sledečem: Vlada Nj. V. kralja SHS in vlada Nj. V. kralja Italije, poštevalojč blizino roka, omenjenega v točki 4. pogodbe o prijateljstvu in pristrčnih odnosih, sklenjene in podpisane 27. januarja 1924, sporazumno skleneta, da se ta rok podaljša do 28. jul.

1928. V potrditev tega sta oba pooblaščenca podpisala ta protokol in nanj pritisnili svoje pečate.

Ta protokol se je izdal v dveh izvodih v Belgradu, 25. januarja 1928.

Titulescu pri italijanskem kralju

v Rim, 25. maja. (Tel. Slov.) Danes, popoldne je italijanski kralj v privatni avdienci sprejel romunskega zunanjega ministra Titulescu v spremstvu romunskega poslanika Lahovaryja. Nato je Titulescu položil vence na kraljevske grobove in na grob neznanega junaka. Popoldne se bo vršil razgovor z Mussolinijem.

obrnjene žepe in potresaže z njimi po taktu napeva nadaljevali: »Il fascismo è la salvezza della nostra civiltà«. In nato: Evviva Mussolini!! — Kdor pozna laški komedijantski talent, si more samo predstavljati, da je bil to prizor za bogove...

Ker si ljudstvo ne more duška na drug način, si ga da tako.

V Rimu pa so se v nedeljo, 22. t. m. v Quartiere Trionfale, predmestju onstran Vatikana pojavili po stenah poslopij, zidovih in reklamnih deskah mali tiskani listi, »manifestini« imenovani, z napisom: Abasso il affamatore d'Italia! (Doli izglednjavelec Italije!) Karabinerji so hiteli trgati lističe in aretacije so se vršile v masah. Ljudska govornica, ki seveda pretrava, govori o 2000 aretiranih. Prijete delavce, brez razlike, ali kriv ali nedolžen, so v kamionih odpeljali v zapore Regina Coeli.

To se dogaja v središču fašizma... Ako je navedeni način primeren, da zadovolji zahteve delavstva po kruhu, je seveda drugo vprašanje. Vladajoči režim stoji na zelo trhljih nogah. Njegovo brezobzirno postopanje proti vsem, ki mu niso slepo udani, zlasti tudi divjaško zatiranje narodnih manjšin, samo dokazuje lastno notranjo slabost.

Italija ni samo dežela limon in pomaranč, ampak tudi domovina najčudovitejših mogočnosti. Vlada je sedaj dala kovati tolare po 20 lir. To bi se ne bilo nič čudnega. Pač pa je nekoliko čudno, da kaže profil kralja Viktorja Emanuela III. tudi dobro zadet Mussolinijev profil, začrtan 3 mm zadaj za prvim. Pa to še vse skup nič ni bilo. Obrnite kraljevo glavo tako, da bo spodnji rob gledal navzgor, in iz prednjega dela prsi, vratu in spodnjega dela obraza z nosom se vam prijazno smehlja nasproti Ljenu in z delavsko kapo na glavi... Ideja res ni napačna: na enem denarju so izraženi trije državopolitični nazori: monarhizem, fašizem in boljšeizem. Pa recite, da nismo moderni in napredni in Italiji. In univerzalni, kakor bo bodoči rimski imperij...

Grof Appony kandidat za Noblovo nagrado.

v Budimpešta, 25. jan. (Tel. Slov.) Kakor poroča »Esti Kurir«, je vseučilišče v Pečuhu predlagalo grofa Alberta Apponya za Noblovo nagrado za l. 1928. in svoj predlog utemeljevala v spisu, ki ima 170 strani.

Iz češkoslovaške politike

J. S. Praga, 23. jan. 1928.

Ko so občinske volitve pokazale, da stoji čsl. in nemška LS zelo trdno, so začele opozicijske socialistične stranke opozarjati v svojem tisku, da ljudske stranke niso desnica, temveč sredina, ki se ne sme vezati samo na desnico (agrarno stranko), temveč naj po vzgledu nemškega centra včasih sestavi vlado tudi z levico proti desnici. Socialistični tisk je hotel prepričati zlasti čsl. LS, da njen najvernejši nasprotnik niso socialisti nego agrarci. Na ta način so si hotele socialistične stranke odpreti vrata v vlado.

Ko pa se je ta načrt ponesrečil, so vrgle opozicijske stranke v javnost geslo, da naj v jubilejnem desetem letu republike prevzame vladno krmilo široka koncentracijska vlada. A o njej pa niso hotele sedaj ničesar slišati ljudske stranke, zlasti ne Hlinkova slovaška ljudska stranka. V sedanjem času izredno žive madžarske propagande za spremembo češkoslovaške-madžarske meje pa nikakor ni na mestu potisniti Hlinkovo stranko v opozicijo. Zato je propadel tudi načrt koncentracijske vlade.

Za noveletno darilo so pripravljali nekateri krogi, ki so socialistom zelo blizu, uradniško vlado pod predstvom zelo vplivnega narodno-socialističnega voditelja in enega izmed najvplivnejših čsl. politikov. Prilika je bila zelo ugodna, ker je min. predsednik Sv. hla belan. Komaj pa sta zvedela za to namero agrarec prosvetni minister dr. Hodža in msgr. dr. Šrámek, sta odločno izjavila, da bi taka vlada dobila nezaupnico pri prvem pojavu v parlamentu.

Tako sta se po daljši nervozi lahko vlada in parlament lotila zopet dela. Čaka ju no izmed najtežjih vprašanj: novelizacija socialnega zavarovanja. Socialistična opozicija se boji, da bi izgubila dobro plačana mesta za svoje agitatorje. Agrarci hočejo prikrašiti delavski stan. Čsl. in nemška LS, ki imata organizirane v svojih vrstah poleg kmetov tudi desetisoče delavcev, iščeta rešitev, ki bi odgovarjala načelu vzajemnosti med stanov. Predvsem to vprašanje in v zvezi z njim vprašanje notranje discipline je predmet strogo tajnega zborovanja čsl. LS, ki je trajala več dni. Na eni strani je nezadovoljen voditelj kmetov posl. Šamalík, na drugi pa voditelj delavstva posl. Alojz Petr. Ni pa dvoma, da je to samo znak živahnega zanimanja poslancev za svoje volivce, nikakor pa ni mogoče govoriti niti o najmanjši krizi čsl. LS.

Tudi poslanci in senatorji Hlinkine LS zborujejo stalno. Razpravljajo o stancovanjskem zakonu, a tudi o težavnem položaju, ki ga je ustvaril članek glavnega strankinega tajnika Tukey v noveletni številki »Slovaka«, kjer je trdil, da se je Slovaška združila s Češko dne 31. oktobra 1918 na podlage neke tajne dodatne klavzule k martinski deklaraciji samo za deset let in da treba v teh desetih letih rešiti, pod kakimi pogoji ostane v okviru čsl. republike, ako sploh ostane. Ta članek, ki je voda na mlin madžarski propagandi, je predmet interpelacije socialistične opozicije. R-di tega je postal položaj precej zapleten. To dokazuje tudi dejstvo, da je pri vladnem krmilu še vedno min. podpredsednik msgr. Šrámek in da zdravniki še vedno ne dovolijo min. predsedniku Švehli prevzeti vladne posle, čeravno je po uradnem poročilu že dalj časa rekonvalescent.

Szeredy javno nastopa za monarhijo

v Dunaj, 25. jan. (Tel. Slov.) Polkovnik Wolff je v imenu avstrijskih legitimistov pisal novoimenovanemu madjarskemu primasu Szeredyju pismo, na katero je Szeredy odgovoril sledeče: »Za topla voščila, ki ste jih blagovolili poslati mi o priliki mojega imenovanja, se Vam najuslužneje zahvaljujem. Naj bi se avstrijskim legitimistom pod Vašim vodstvom in madjarskim legitimistom pod vodstvom grofa Apponya kmalu posrečilo ustvariti platformo, pri čemer bi bil izključen vsak razredni in plemenski boj. V neizpremenljivi zvestobi dinastiji in pragmatični sankeiji je edino globoko utemeljena bodočnost Avstrije in Madjarske.«

Frank se še ne bo stabiliziral

v Pariz, 25. jan. (Tel. Slov.) V finančni debati je ministrski predsednik Poincaré na neko kratko opazko napravil konec vestem o predstoječi stabilizaciji franka. Napovedal je, da se mora stabilizacija franka izvršiti postavnim putem po parlamentu, iz česar se da sklepati, da se pred zaključkom proračunske debate ne more misliti na izvedbo stabilizacije.

Tretji komunistični poslanec aretiran

v Pariz, 25. jan. (Tel. Slov.) Policija je pri raciji v pariškem predmestju Bouillon aretirala tretjega izmed petih v zvezi s komunističnimi poslancem Martyja, ki je bil bujskanja vojakov k nepokorščini predsednik ministrstva za vojsko.

Potres v Dunaju. Nocoj ob 21.12 se je na Dunaju čutil potres. Škode ni nobene.

Proces proti apost. upravitelju Skalskemu

v Moskva, 25. jan. (Tel. Slov.) Pri najvišjem sovjetskem sodišču se prične danes proces proti apost. upravitelju škofije v Zitomiru Skalskemu radi raznih protirevolucijskih dejanj. Razprava je tajna.

Nov, a ponesrečen komunistični poskus v Kini.

v London, 25. jan. (Tel. Slov.) Kakor poročajo nekatere agenture iz Hongkonga, so o priliki praznovanja kitajskega novega leta nameravali komunisti izvršiti državni puč, katerega pa so kitajske oblasti pravočasno odkrile in udušile. Bilo je aretiranih 44 komunistov in usmrčenih.

Na Norveškem sestavijo vlado delavci.

v Berlin, 25. jan. (Tel. Slov.) Kakor poročajo »Vorwärts« iz Osla, je norveška delavska stranka sprejela ponudbo kralja za sestavo nove vlade.

Za panameriško razsodišče

v London, 25. jan. (Tel. Slov.) Zastopnik Kolumbije je na panameriškem kongresu predlagal, da se ustanovi panameriško razsodišče s sedežem v Havani, ki naj rešuje spore med ameriškimi narodi, kateri se ne tičejo ostalega sveta, s čimer bi obstoj haaškega razsodišča ne bil prizadet. Tako razsodišče bi stabiliziralo enakopravnost vseh ameriških narodov in izpopolnilo panameriško unijo.

Afganistanski vladar v Parizu.

v Pariz, 25. jan. (Tel. Slov.) Afganistanski kraljevski par je danes popoldne došel v Pariz. Sprejel ga je predsednik republike Doumergue s številnimi visokimi funkcionarji. Stanoval bo v knežjih sobah Quai d'Orsay. Po sprejemu na kolodvoru je bil sprejem v mestni hiši, zvečer pa je bil slovesen gala-dine pri predsedniku Doumergue.

Razstava slik francoske revolucije.

v Pariz, 25. jan. (Tel. Slov.) Prosvetni minister Herriot je danes v narodni biblioteki otvoril posebno razstavo slik, plakatov in ostalih zanimivih dokumentov iz francoske revolucije. Razstavljenih je med drugim mnogo zgodovinskih dokumentov Dantonu, dalje več povelj za usmrtnice in končno proklamacija od 19. brunera, v kateri se je Napoleon sam izključil za konzula.

Bivši minister - špekulant

v Newyork, 25. jan. (Tel. Slov.) Obširne preskave in proces glede škandala z oljem, ki traja že od leta 1921, radi oddaje v zakup obmorskih petrolejskih zemljišč Teapot Dome in Elk Hill, je sedaj končno pojasnjen po priznanju Everhardsa, zeta bivšega notranjega ministra Falla. Everhards, ki je posredoval pri oddaji v zakup, je pred posebnim odborom senata izjavil, da je prejel od petrolejskega spekulant Sinclaira 239.000 dolarjev, od Dohenyja pa 140.000 dolarjev, da jih izroči Fallu. S tem je Fallova krivda končno dognana.

Dr. Savič težko bolan

r Belgrad, 25. jan. (Tel. Slov.) Iz Niša poročajo, da se je stanje ministra za narodno zdravje dr. Saviča zelo poslabšalo in da se je bati katastrofe.

r Belgrad, 25. jan. (Tel. Slov.) Uprava Zveze rezervnih častnikov je snoč imela sejo, na kateri se je razpravljalo o poslednjih Pribečevičevih nastopih. K temu dostavlja »Pravda«: Ne samo pri rezervnih častnikih, marveč tudi pri celokupnem meščanstvu je ogorčenje proti Pribečeviču vedno večje. To ogorčenje se tako širi, da so pričeli rodoljubi sklepati proti tem Pribečevičevim nastopom protestne akcije.

Katoliške žene S. A. za pravice katoličanov v Mehiki

Uradni list severno-ameriških Združenih držav objavlja v svoji številki z dne 1. 1. 1928 protest, ki ga je poslal predsedniku Coolidge-u Narodni svet ameriških katoliških žena proti preganjanju katoličanov v Mehiki. Protest slove med drugim:

»Preganjanje kristjanov, ki ga je uvedla Callesova vlada, je umorilo mir v Mehiki in žali našo domovino. Resno zahtevamo, da stori naša vlada učinkovite korake in dokaže pred svetom, da take tiranije ne odobrava.« Protest izraža začudenje nad prijateljskimi odnosi, ki jih goji ameriška vlada do Callesove vlade, kakor tudi nad tem, da ameriški tisk o dogodkih v Mehiki molči. Potem navaja protest nekaj najbolj kričečih slučajev iz Mehike:

V nekem mehikiškem predmestju je policija v neki hiši našla 17 žensk, ki so priznale, da so vpisane v karmelski red in posvečajo svoje življenje molitvi. Policija je vse redovnice aretirala in odvedla v zapor, češ, da so kršile verski zakon.

Ob zavzetju mesta Union de Tula je dal general Izaguerro aretirati redovno družbo »S. di Ejutla«. Prednico so ustrelili, sestre pa so izročili v plen vojaštvu.

Protest zaključuje: »Spoštljivo zahtevamo izjavo, ki bo zagotovila naš narod, da ostane naša dežela v svojih mednarodnih zvezah zvesta načelom človeških pravic in svobod, o katerih vemo, da so naša rešitev in s katerimi smo se vedno ponašali pred svetom.«

To pismo na Coolidgea je podpisala predsednica Narodnega sveta katoliških žena gospa Mary G. Hawks.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

